

ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

імені В. СТЕФАНІКА

Відділ бібліотекознавства

**БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
ПУБЛІКАЦІЙ З ПРОБЛЕМ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА,
БІБЛІОГРАФОЗНАВСТВА ТА КНИГОЗНАВСТВА**

Випуск 1

Львів – 2024

Бібліографічний покажчик публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства / уклад.: *В. О. Мудроха, М. М. Саган*; відп. ред. *Л. В. Сніцарчук*; ЛННБ України ім. В. Стефаника, Відділ бібліотекознавства. — Львів, 2024. — Вип. 1. — 45 с.

У покажчику систематизовано бібліографічні записи публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, інформології та книгознавства за матеріалами фахових періодичних видань: «Бібліотечний вісник», «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України: історія, теорія і практика», «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», «Бібліотечний Меркурій», «Документознавство. Бібліотекознавство. Інформологія», які надійшли до відділу бібліотекознавства Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника у 2022–2023 роках. Анотовані статті присвячені історії бібліотечної справи, актуальним проблемам її розвитку на сучасному етапі; особливостям роботи бібліотек України, питанням організації й збереження культурної спадщини України в умовах воєнного стану; впровадженню новітніх бібліотечних технологій, зокрема формуванню цифрових колекцій і бібліотек та організація вільного доступу читачів до книжкових пам'яток тощо.

Матеріали розміщено за тематичними розділами. У кінці випуску подано іменний покажчик авторів та покажчик бібліотек. Бібліографічний покажчик розрахований на наукових, науково-педагогічних працівників у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, інформології та книгознавства, студентів закладів вищої освіти, співробітників бібліотек, архівів, музеїв, видавничих і книготорговельних підприємств.

Укладачі: **В. О. Мудроха, М. М. Саган**,
Відповідальний редактор **Л. В. Сніцарчук**
Комп'ютерне верстання **М. М. Саган**

ЗМІСТ

Бібліотекознавство.....	4
Розвиток бібліотечної справи і бібліотекознавства.....	5
Законодавчі та нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи.....	8
Організація і управління в бібліотечній справі.....	10
Бібліотечний маркетинг. Бібліотечні кадри.....	11
Історія бібліотечної справи та бібліотекознавства.....	14
Видатні діячі бібліотечної справи.....	15
Міжнародне співробітництво.....	17
Бібліотечна система України. Окремі бібліотеки.....	21
Основні напрями бібліотечної діяльності.....	23
Формування бібліотечних фондів.....	28
Стародруки, рідкісні видання. Колекції, архіви.....	31
Інформаційне обслуговування. Сучасні технології в обслуговуванні користувачів.....	32
Організація електронних бібліотечних ресурсів.....	34
Методичне забезпечення бібліотечної діяльності. Інноваційна діяльність.....	35
Бібліографознавство.....	37
Книгознавство.....	38
Іменний покажчик.....	41
Покажчик бібліотек.....	44

Бібліотекознавство

1. Василенко О. Бібліотечно-інформаційний комплекс в умовах трансформації наукових комунікацій: результати бібліотекознавчого дослідження / Ольга Василенко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 43-68. – Бібліогр.: с. 61-64 (26 назв).

Досліджено основні аспекти та результати наукового дослідження щодо розвитку бібліотечно-інформаційного комплексу в умовах трансформації наукових комунікацій. Використано загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення) та спеціальні (порівняльний, статистичний, компонентний) методи дослідження, принципи комплексності, історизму та об'єктивності, що забезпечують досягнення визначеної цілі.

2. Гранчак Т. Наукова бібліотека в процесах сучасної наукової комунікації / Тетяна Гранчак // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 40-58. – Бібліогр.: с. 51-54 (33 назви).

Розкрито роль наукової бібліотеки на різних етапах наукової комунікації в умовах подальшої цифровізації науки, виявлено відповідні тенденції розвитку професії бібліотекаря з урахуванням завдання структурно-функціональної адаптації наукової бібліотеки до трансформацій наукової сфери. Висвітлено роль наукової бібліотеки як суб'єкта, інформаційної основи та посередника на різних етапах наукової комунікації від появи ідеї до презентації і впровадження отриманих наукових результатів з урахуванням інформаційно-телекомунікаційних і соціально-психологічних мережеских зв'язків, обґрунтовано актуальність структурної модернізації бібліотеки, наявний запит на підготовку предметного бібліотекаря даних.

3. Клименко О. Бібліотекознавство і бібліотечна справа в умовах воєнного стану в Україні (за матеріалами журналу «Бібліотечний вісник») / Оксана Клименко, Олена Сокур // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 114-124. – Бібліогр.: с. 119-121 (23 назви).

Досліджено основні тенденції розвитку наукових студій та пріоритетні напрями бібліотечної практики в умовах воєнного стану в Україні на прикладі публікацій журналу «Бібліотечний вісник». Використано комплекс підходів наукового пізнання (об'єктивність, зв'язок теорії і практики); принцип єдності та взаємозв'язку з сучасними умовами; когнітивний, структурно-функціональний, описовий і джерелознавчий методи, а також аналіз і синтез.

4. Клименко О. З. Концептуальні засади започаткування бібліотекознавчої періодики в Україні / Оксана Зиновіївна Клименко, Олена Леонідівна Сокур // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 1 (29). – С. 111-131. – Бібліогр.: с. 126-128 (41 назва).

Висвітлено правдиву історію започаткування системи бібліотекознавчої періодики в Україні. Виявлено історичні аспекти започаткування українських журналів із бібліотекознавства та представлено актуальні напрями бібліотекознавчих досліджень у 20-30-х рр. ХХ ст.

5. Колоскова Г. Цифрові комунікації сучасної бібліотеки: ключові аспекти / Галина Колоскова, Алла Михайлова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2024. – №2 (331). – С. 15-24. – Бібліогр.: с. 22-23 (27 назв).

Статтю присвячено актуальній проблемі визначення ключових аспектів цифрових комунікацій сучасної бібліотеки за умов створення нею власних електронних інформаційних ресурсів, продуктів і послуг для оперативного та якісного забезпечення інформаційних потреб користувачів у контексті цифровізації міста та регіону. Визначено, що дослідження ключових аспектів цифрових комунікацій сучасної бібліотеки є актуальним, оскільки головне завдання бібліотечних установ у традиційному й мережевому просторах передусім становить інформаційний супровід наукової та дослідної діяльності через якнайповніше комплектування бібліотечного фонду, формування й розвиток системи електронних інформаційних ресурсів, продуктів і послуг.

Розвиток бібліотечної справи і бібліотекознавства

6. Варенко В. М. Моделювання діяльності бібліотек: аналітичні інструменти / Володимир Михайлович Варенко // Бібліотекознавство.

Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 49-55. – Бібліогр.: с. 55 (8 назв).

Узагальнено відомі (моделі та моделювання) та нові знання (використання аналітичних інструментів моделювання в практичній діяльності українських бібліотек) з погляду сьогодення та перспектив їх розвитку в межах одного дослідження.

7. Івашкевич О. Soft skills як вектор мейнстріму в бібліотечній галузі / Ольга Івашкевич // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 56-66. – Бібліогр.: с. 63-64 (23 назви).

Доведено, що практика та креативність застосування на постійній і тривалій основі складових soft skills у бібліотеках є особливо актуальними у період воєнного стану; ефективно затребуваними, згідно з теорією поколінь; формують новий фокус; предметно лідирують у бібліотечно-інформаційній галузі; запобігають як професійному, так і галузевому деструктивізму. Вищезазначене – це знаковість трансформації бібліотек з урахуванням бібліотечних практик та модифікації бібліотечної діяльності. Обґрунтовано подальші ключові пріоритети та визначено акценти для подолання перепон на шляху успіху бібліотечного фахівця при ефективності застосування soft skills.

8. Кравець Л. Модернізація системи функцій бібліотек в умовах гібридних загроз / Лілія Кравець // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 125-132. – Бібліогр.: с. 130-131 (11 назв).

Репрезентовано модернізацію системи функцій бібліотек як базового концепту трансформації діяльності в умовах інформаційного суспільства та еволюції усіх її напрямів функціонування в епоху цифровізації.

9. Кузнєцов О. Визначення індексів УДК нових надходжень в електронному вигляді для формування електронної бібліотеки програмними засобами / Олександр Кузнєцов, Віктор Заїка // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – №3 (271). – С. 3-16. – Бібліогр.: с. 14-15 (14 назв).

Запропоновано методику аналізу достовірності індексу УДК повнотекстових документів, що надходять до бібліотеки від різних організацій і авторів в електронному форматі, продемонстровано її застосування на прикладі п'яти електронних документів економічної тематики (індекс УДК 331), використовуючи створений програмний інструмент «Аналіз текстів».

10. Ломачинський Б. Г. Інформаційна культура в просторі бібліотеки: виклики цифровізації / Богдан Геннадійович Ломачинський // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 75-83. – Бібліогр.: с. 81-82 (25 назв).

Проаналізовано сутність інформаційної культури як динамічного поля функціонального явища, розкрито її сутнісні особливості в контексті розвитку сучасної цифрової доби. Зокрема, 1) розкрито компетентнісні особливості інформаційної культури в етико-моральній та правовій площині; 2) розмежовано поняття «інформаційна культура», «цифрова культура», «інформаційна грамотність», «цифрова грамотність» щодо бібліотечної сфери; 3) уточнено зміст цифрових компетентностей працівників бібліотек в умовах викликів сучасності.

11. Макарова О. І. Важлива роль бібліотеки у воєнний час: минуле та сучасне / Олена Ігорівна Макарова // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 1 (29). – С. 145-154. – Бібліогр.: с. 153 (7 назв).

Розглянуто важливу роль бібліотек у воєнний час, зокрема, досліджено можливі шляхи діяльності бібліотек і бібліотечних працівників під час воєнних дій. Окрему увагу зосереджено на розгляді діяльності Американської бібліотечної асоціації та її Бібліотечної військової служби, як однієї з найважливіших інституцій.

12. Ржеуський А. В. Роль бібліотеки як соціального інституту в розвитку інформаційної безпеки / Антоній Валентинович Ржеуський, Наталія Едуардівна Кунанець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 5–12. – Бібліогр.: с. 10-11 (29 назв).

Проаналізовано погляди на зміст поняття «інформаційна безпека» закордонних та вітчизняних фахівців. Визначено, що фейки є лише одним із різновидів інформаційних загроз. Встановлено види інформаційних загроз та визначено роль і функції бібліотечних фахівців відповідно до кожного з них щодо запобігання спричинення, а також поширення недостовірної інформації. Розглянуто основні аспекти формування бібліотеками закладів вищої освіти України стратегії інформаційної безпеки.

13. Чумак Є. Інтеграція ресурсів публічних бібліотек України через формування корпоративних електронних каталогів / Євген Чумак // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 228-239. – Бібліогр.: с. 236-237 (14 назв).

Визначено актуальні особливості інтеграції ресурсів українських публічних бібліотек у межах формування корпоративних електронних каталогів. Представлене дослідження засвідчило, що вивчення досвіду інтеграції ресурсів публічних бібліотек України через формування корпоративних електронних каталогів дає можливість сповна охарактеризувати загальну ситуацію, що склалась в українській бібліотечній галузі, як сукупність локальних бібліотечних об'єднань, що виникли у межах певного регіону та здебільшого обмежуються співпрацею або за певним тематичним напрямом діяльності, або видовою спрямованістю.

Законодавчі та нормативно-правові документи в галузі бібліотечної справи

14. Годлюк А. Бібліотеки як суб'єкти правової комунікації в сучасному інформаційному просторі / Альона Годлюк // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 218-229. – Бібліогр.: с. 227-228 (6 назв).

Статтю присвячено дослідженню ролі бібліотек як суб'єкта правової комунікації в сучасному інформаційному просторі та вихованню інформаційної культури користувачів. Визначено роль бібліотек у правовій комунікації, забезпеченні прав людини на інформацію та підтримки правової держави.

15. Іванова М. Інноваційні трансформації в Україні: нормативно-правове забезпечення / Майя Іванова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 86-98. – Бібліогр.: с. 95-96 (11 назв).

Визначено актуальність інноваційної трансформації в умовах євроінтеграції. Вказано на важливості інноваційного розвитку України в умовах повномасштабної війни. Розкрито нормативно-правові акти, які регулюють інноваційну діяльність.

16. Колеко М. Нормативно-правові основи оцифрування книжкових пам'яток України / Михайло Колеко // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 39-54. – Бібліогр.: с. 50-51 (28 назв).

Виявлено наявні в чинній нормативно-правовій базі України правові підстави для впровадження технології оцифрування книжкових пам'яток України, напрацьовано шляхи наближення правового поля України в частині оцифрування рідкісних книг до нормативів ЄС.

17. Онищук М. Авторське право: боротьба з піратством і плагіатом у цифрову добу (морально-психологічний аспект) / Михайло Онищук, Лариса Татарінова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №10 (327). – С. 9-19. – Бібліогр.: с. 17-18 (25 назв).

Розглянуто особливості дотримання законодавства у сфері авторського права у цифрову добу. Зауважено, що в інтернет-мережі з'являється дедалі більше сторінок із вільним доступом до творів, авторські та майнові права на які належать видавцям чи окремим авторам. Акцентовано на головній проблемі, з якою сьогодні стикається видавничий сектор: піратський вміст і продукти створюють пряму конкуренцію видавництву та гальмують розвиток інтелектуальної власності.

18. Романишин Ю. Л. Інформаційний контент медійних інтернет-ресурсів: аналітичний огляд / Юлія Любомирівна Романишин, Анна Тарасівна Штих //

Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 63-69. – Бібліогр.: с. 68-69 (13 назв).

Розглянуто контент як актуальне поняття в сучасній інформаційній сфері, проаналізовано інформаційний контент різних видів медійних інтернет-ресурсів. Досліджено нормативні джерела, де законодавче поле щодо контенту в Україні наразі є недостатньо врегульованим. Теоретичний аналіз показав, що вагомим викликом у роботі з контентом є відсутність єдиного визначення поняття «контент». Однак більшість дослідників трактують контент як інформаційне наповнення будь-якої комунікаційної платформи з метою задоволення потреб користувачів. У цифровому середовищі ключовими носіями представлення інформаційного контенту є інтернет-ресурси. Встановлено, що найбільш ефективним каналом і способом просування контенту є соціальні мережі, оскільки вони забезпечують широке охоплення цільової аудиторії.

Організація і управління в бібліотечній справі

19. Беспала Г. Інноваційний менеджмент у бібліотеках німецькомовного світу / Галина Беспала // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 11-19. – Бібліогр.: с. 17-18 (7 назв).

Продемонстровано, що значний потенціал і проблеми несуть в собі відкриті інновації та якою мірою вони впроваджені у німецьких бібліотеках. Висвітлено досвід закордонних колег який є надзвичайно корисним і сприяє за належної оцінки загалом удосконаленню інформаційно-комунікаційної діяльності українських бібліотек та впровадженню інноваційних методів в обслуговуванню усіх категорій користувачів, зокрема дистанційно.

20. Вовк Н. С. Особливості набуття компетентностей управління та організації заходів у випускників спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / Наталія Степанівна Вовк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 140-145. – Бібліогр.: с. 144 (10 назв).

Застосовано загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції, узагальнення і абстрагування, оглядово-аналітичного, опису та порівняння, що дало змогу виявити особливості набуття компетентностей управління та організації заходів у випускників спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» через вивчення дисципліни «Івент-менеджмент».

21. Кравець Р. Б. Електронний архів як засіб швидкого доступу до управлінської інформації / Руслан Богданович Кравець, Павло Олександрович Бойко, Олександр Вікторович Марковець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 14-21. – Бібліогр.: с. 21 (7 назв).

Здійснено комплексний аналіз документообігу міської ради та розроблено моделі, що висвітлюють внутрішні процеси електронного документообігу після його впровадження в установі.

Бібліотечний маркетинг. Бібліотечні кадри

22. Антонюк О. Ю. Популяризація бібліографічної продукції як важливий складник рекламно-інформаційної діяльності бібліотек / Оксана Юріївна Антонюк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 42-48. – Бібліогр.: с. 47-48 (10 назв).

Розглянуто ефективність рекламно-інформаційної діяльності бібліотек щодо популяризації бібліографічної продукції із залученням широких можливостей інтернету. Особливу увагу приділено основним інструментам просування бібліографічної продукції в social media та залучення інструментів краудфандингу.

23. Бугайова О. І. Лінгвістичні аспекти оптимізації соціальної реклами як виду масової комунікації / Оксана Іванівна Бугайова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 123-128. – Бібліогр.: с. 127-128 (14 назв).

Окреслено чинники, урахування яких сприятиме підвищенню соціорекламного впливу на аудиторію. Виділено й аргументовано мовленнєві

складники, які впливають на ефективність соціальної реклами як інструменту, який дає змогу спрямовувати увагу суспільства на важливі проблеми та коригувати його дії в їх вирішенні.

24. Головач Н. М. Використання інноваційних маркетингових технологій у сфері культури / Наталія Миколаївна Головач // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 111-117. – Бібліогр.: с. 117 (9 назв).

Проаналізовано і обґрунтовано доцільність використання інноваційних маркетингових технологій у закладах культури для створення і просування культурних продуктів і послуг та з'ясовано їх роль у ефективній комунікації з відвідувачами.

25. Збанацька О. М. Трансформація бібліотечної освіти в Україні: сучасний погляд / Оксана Миколаївна Збанацька // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 124-132. – Бібліогр.: с. 131-132 (13 назв).

Розглянуто деякі аспекти реалізації Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» та «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки», що засвідчило прагнення України до світових освітніх трендів майбутнього. Проаналізовано і узагальнено інформацію щодо освітніх програм спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», розміщених на сайті Інформаційної системи «Вступ.ОСВІТА.UA».

26. Ільганаєва В. Розвиток інтегрального підходу в методології наукових досліджень і соціальній практиці / Валентина Ільганаєва // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №10 (327). – С. 19-25.

Розглянуто теоретичні та методичні аспекти інтегрального підходу. Зазначено, що нині склалися передумови додаткової методологічної рефлексії. Запропоновано ввести теорію та практику інтегрального підходу до освітнього процесу й підготовки фахівців (педагогів, менеджерів, науковців), а

також використовувати в поширенні положень інтегрального світогляду поміж широкої аудиторії.

27. Клименко О. Дистанційне навчання бібліотечних працівників Національної академії наук України в сучасних умовах / Оксана Клименко, Олена Сокур // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 99-110. – Бібліогр.: с. 105-107 (15 назв).

Визначено актуальні особливості дистанційного навчання працівників наукових установ Національної академії наук України в умовах несприятливих зовнішніх впливів і чинників. Представлене дослідження засвідчило, що сучасному бібліотечному працівнику академічної бібліотеки є де вчитися, підвищуючи загальний рівень обізнаності, удосконалюючи раніше набуті навички, опановуючи нові фахові компетенції.

28. Кудлай В. О. Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті: 20 років досвіду / В'ячеслав Олегович Кудлай, Ірина Олександрівна Петрова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 142-147. – Бібліогр.: с. 147 (9 назв).

Узагальнено досвід підготовки фахівців за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Маріупольському державному університеті з метою аналізу його ефективності, визначення потреб удосконалення освітніх програм. Проведено аналіз актуальності навчальної програми, кадрового потенціалу університету, вимог роботодавців до випускників. Результати дослідження будуть використані для розробки рекомендацій щодо вдосконалення підготовки фахівців.

29. Прокопенко Л. Освітній потенціал е-форм підвищення кваліфікації бібліотекарів (із досвіду ІФЛА) / Лілія Прокопенко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 236-249. – Бібліогр.: с. 246-247 (12 назв).

Розглянуто сутність вебінарів як найпоширенішої е-форми підвищення кваліфікації бібліотекарів, охарактеризовано їхні переваги і недоліки. Доведено, що вебінар як засіб підвищення кваліфікації бібліотекарів яскраво демонструє переваги навчання на основі використання е-контенту та е-співпраці учасників освітнього процесу, що є прикметною особливістю отримання освіти у сучасному світі, розширюючи можливості доступу різних категорій учасників до якісного навчання та підвищення кваліфікації завдяки застосуванню інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій.

30. Самохіна Ж. Використання інструментарію цифрового маркетингу в діяльності бібліотек / Жанна Самохіна // Бібліотечний вісник. – 2024. – № 1. – С. 12-22. – Бібліогр.: с. 20-21 (16 назв).

Досліджено сутність та інструменти цифрового маркетингу, визначено відмінності цифрового маркетингу від інтернет-маркетингу. Обґрунтовано теоретичні та практичні положення використання цифрового маркетингу в бібліотечній діяльності, зокрема, у дослідженні особливостей цифрового маркетингу як сучасного інструменту управління комунікаціями зі споживачем бібліотечних послуг.

Історія бібліотечної справи та бібліотекознавства

31. Дем'янюк Л. Стратегії світової бібліотечної спільноти щодо інтеграції штучного інтелекту у бібліотечну галузь / Людмила Дем'янюк // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 102-113. – Бібліогр.: с. 111-112 (12 назв).

Висвітлено стратегії міжнародних бібліотечних організацій та провідних зарубіжних бібліотечних спільнот для успішної інтеграції штучного інтелекту у роботу бібліотек, їх вплив на трансформацію бібліотечної галузі.

32. Дробязко Н. Бібліотека гетьмана Пилипа Орлика: історія та етапи дослідження / Наталія Дробязко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 53-55. – Бібліогр.: с. 55 (5 назв).

Розкрито питання книжкового зібрання гетьмана Пилипа Орлика. Представлено шлях пошуку та придбання книжки до фондової колекції Національного заповідника «Гетьманська столиця».

33. Казакова Н. Бібліотека науковця Веніаміна Еппеля: досвід опрацювання й збереження приватного книгозібрання / Наталія Казакова, Оксана Супронюк // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 291-308. – Бібліогр.: с. 305-306 (12 назв).

Досліджено, що В. Еппель зробив вагомий внесок у розвиток української культури, а бібліотеку та архів після смерті дослідника було передано до наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія».

34. Квітко Т. Сучасні тенденції в інформаційній та довідково-бібліографічній роботі Публічної бібліотеки імені Лесі Українки для дорослих м. Києва / Тетяна Квітко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 42-45. – Бібліогр.: с. 45 (5 назв).

Висвітлено досвід роботи Публічної бібліотеки імені Лесі Українки в сучасних умовах. Представлено основні акценти та форми інформаційно-бібліографічної діяльності.

Видатні діячі бібліотечної справи

35. Александрова Г. Служіння культурі, науці, бібліотечній справі: Микола Ілліч Стороженко / Галина Александрова // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – № 4 (272). – С. 41-52. – Бібліогр.: с. 50 (20 назв).

Досліджено бібліотечну діяльність відомого українця, визначного історика літератури, шекспірознавця, шевченкознавця, М. І. Стороженка (1836–1906), який через реалії суспільно-політичної дійсності як фахівець зреалізувався на чужині, десять років працював бібліотекарем Московського публічного і Рум'янцевського музеїв. Вперше докладно, на основі спогадів сучасників, розглянуто бібліотечну діяльність видатного літературознавця М. І. Стороженка, який попри несприятливі історичні обставини зберіг

національну ідентичність українця і став авторитетним фахівцем, відомим у світі.

36. Левченко В. В. Долі очільників наукової бібліотеки ОНУ імені І. І. Мечникова на зламі епох (1917-1922) / Валерій Валерійович Левченко, Олена Сергіївна Мурашко // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 1 (29). – С. 27-57. – Бібліогр.: с. 44-45 (48 назв).

Розглянуто біографії та долі очільників Наукової бібліотеки Одеського національного університету імені І. І. Мечникова на зламі епох у період 1917-1922 рр., коли на тлі суспільно-політичних і соціально-економічних трансформацій відбувалася реорганізація її підпорядкування, структури, штату та інших складових діяльності. Визначено фактори, що впливали на призначення представників нової генерації на посаду нового керівника бібліотеки та їх діяльність.

37. Левченко В. В. Федір Євстахійович Петрунь (1894-1963): відомі та невідомі сторінки біографії (до 60-х роковин та 130-ї річниці) / Валерій Валерійович Левченко, Олена Сергіївна Мурашко // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 2 (30). – С. 17-36. – Бібліогр.: с. 29-30 (29 назв).

Досліджено біографію та інтелектуальну діяльність Федора Євстафійовича Петруня – одеського історика, бібліотекаря, бібліографа, сходознавця, картографа, географа, краєзнавця і педагога. Простежено нелегкий шлях вченого в 20–30-х рр. ХХ ст., вплив політико-ідеологічного тиску на повсякденне життя науково-педагогічної інтелігенції УСРР. Охарактеризовано роль науковця у житті вищої школи та бібліотечної мережі, його наукову спадщину, реконструйовано наукові та особисті контакти вченого, їх вплив на його життя і входження до академічного співтовариства та комунікаційні відносини в ньому.

38. Сєдих В. Олександр Стогній – знаний професіонал-дослідник і педагог: нотатки про друга, представника харківської бібліотекознавчої школи / Віктор Сєдих, Алла Соляник // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 58-61. – Бібліогр.: с. 55 (5 назв).

*Висвітлено життєвий і творчий шлях українського бібліотекознавця
Олександра Борисовича Стогнія з нагоди річниці з дня його смерті.*

39. Якубова Т. Знаний львівський фізик Войцех Урбанський та його книги / Тетяна Якубова, Ярослав Матвіїшин // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №12 (329). – С. 29-40. – Бібліогр.: с. 38-39 (25 назв).

Подано та узагальнено результати книгознавчих досліджень видань професора Львівського університету Войцеха Урбанського з фондів відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені ВІ Вернадського (далі—ВБЗІК ІК НБУВ), Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені І. Франка (далі—НБЛНУ), Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника (далі—ЛННБ України ім. В. Стефаника). Оприлюднено та проаналізовано результати досліджень А. Ровенчака, Г. Понеділка, О. Попеля, М. Дабровського, О. Петрука, Г. Талантової, Я. Притули, в яких репрезентовано матеріали щодо наукової діяльності та бібліотечної роботи В. Урбанського. Подано відомості стосовно наукової біографії вченого, зокрема розглянуто його друковані праці. Досліджено аспекти бібліотечної роботи науковця на посаді директора бібліотеки Львівського університету.

Міжнародне співробітництво

40. Григоревська О. Дослідницька діяльність Королівської бібліотеки Бельгії: проекти, партнерство, цифрова гуманітаристика / Олена Григоревська // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 69-82. – Бібліогр.: с. 79-80 (20 назв).

Висвітлено діяльність Королівської бібліотеки Бельгії як федеральної наукової установи у співпраці з іншими науковими закладами та установами культурної спадщини, яка успішно здійснює цілий ряд дослідницьких проєктів, спрямованих на розкриття змісту її цінних і рідкісних фондів, оцифрування колекцій, створення та використання інструментів цифрової гуманітаристики. Частина проєктів мають національне та загальноєвропейське значення. Науково-практичний досвід Королівської

бібліотеки Бельгії у частині реалізації дослідних проєктів із розвитку та використання інструментів цифрової гуманітаристики у сфері писемної спадщини та стародруків є унікальним.

41. Дейнека Я. Особливості діяльності бібліотек Сполучених Штатів Америки в період світових воєн. Пропаганда і цензура в бібліотечній системі США у воєнний час / Ярослав Дейнека // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 206-217. – Бібліогр.: с. 215-216 (6 назв).

Описано основні напрями роботи бібліотечної системи США в умовах війни, вказано специфічні завдання, виклики та проблеми, з якими зіштовхнулися бібліотеки США у зв'язку з участю країни у світових війнах, такі, як необхідність виконувати вимоги військової цензури, вести пропаганду, пристосовуватися до змін у читацьких інтересах користувачів, зумовлених участю американських військових у бойових діях у рамках світових воєн. Визначено, що досвід роботи бібліотек США у воєнний час має величезну цінність для організації і забезпечення функціонування українських бібліотек у зв'язку з російським вторгненням в Україну в лютому 2022 р. і подальшою війною.

42. Дубас Т. Науково-видавнича діяльність національних бібліотек Польщі / Тетяна Дубас // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 192-205. – Бібліогр.: с. 201-202 (22 назви).

Проаналізовано особливості цієї діяльності на прикладі Національної бібліотеки Польщі, Національної бібліотеки імені Оссолінських, Бібліотеки Ятеллонського університету. Підкреслено важливість процесу рецензування під час підготовки видань, який є прозорим і здійснюється за загальними для всіх авторів і рецензентів правилами.

43. Мильченко Л. Експорт книжкової продукції, міжнародні книжкові ярмарки, популяризація мови та літератури — складники іміджу Франції / Лариса Мильченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2024. – №1 (330). – С. 8-18. – Бібліогр.: с. 16-18 (42 назви).

Визначено роль різноманітних організацій у підготовці та проведенні заходів, спрямованих на популяризацію французької культури. Підсумовано, що проаналізовані складники формування іміджу Франції, які сприяють посиленню впливу її культури на загальносвітові соціально-економічні процеси й характер міждержавних відносин, є потужним інструментом зовнішньої політики країни.

44. Потіха З. Бібліотечно-інформаційні ресурси української діаспори в Канаді / Зінаїда Потіха // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 69. – С. 113-125. – Бібліогр.: с. 121-122 (18 назв).

Висвітлено історію формування бібліотечно-інформаційних ресурсів української діаспори в Канаді. Зважаючи на тісний зв'язок раннього періоду становлення української діаспори в Канаді з духовними цінностями українських емігрантів, досліджено початковий етап створення бібліотек, здебільшого організованих на базі церковних інституцій. Адже саме церква відіграла головну об'єднувальну роль для першої хвилі еміграції.

45. Сісіна Л. Створення і функціонування бібліотечної сервісної платформи: швейцарський досвід / Людмила Сісіна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 69. – С. 99-112. – Бібліогр.: с. 108-109 (20 назв).

Висвітлено окремі аспекти створення і функціонування пошукового порталу «Swisscovery» Швейцарської бібліотечної сервісної платформи (SLSP), яка запрацювала у грудні 2020 р. Це загальношвейцарська бібліотечна система для колекцій наукових медіа. Сьогодні вона пропонує понад 40 млн книг, серій, журналів і некнижкових матеріалів, а також понад 3 млрд е-статей. Swisscovery замінює попередні бібліотечні мережі та дослідницькі платформи. Портал «Swisscovery» робить пошук інформації простим і легкодоступним завдяки спрощеному процесу замовлення.

46. Спіріна С. Прояви солідарності з Україною світових бібліотек / Світлана Спіріна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 162-173. – Бібліогр.: с. 169-171 (23 назви).

Проаналізовано заходи зарубіжних бібліотек різної спрямованості: від засудження військових дій на території України до надання матеріальної допомоги та інформаційної підтримки українським біженцям. Розглянуто акції бібліотек, спрямовані на поширення інформації про історію та культуру українського народу, наголошення важливості України в нинішньому політико-економічному процесі Європи і світу в цілому.

47. Стрішенець Н. Шевченкіана Британської бібліотеки / Надія Стрішенець // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 338-348. – Бібліогр.: с. 346 (10 назв).

Проаналізовано склад оцифрованого зібрання Шевченкіани Британської бібліотеки (60 тис. сторінок), яке включає не лише видання творів поета, зокрема прижиттєві, а й літературно-художні журнали та альманахи, де публікувалися його поезії ("Ластовка", 1841; "Молодик", 1843; "Хата", 1860; "Основа", 1861–1862), а також літературу про Т. Шевченка, деякі видання тієї доби, архівні матеріали. Особлива увага приділялася автографам поета, зокрема, описано один з них (присвята В. Орловському), не згаданий у повному зібранні творів Т. Шевченка.

48. Цілина М. Сучасний фандрейзинг у бібліотеках зарубіжних країн / Марина Цілина // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 67-79. – Бібліогр.: с. 76-77 (22 назви).

З'ясовано специфіку фандрейзингу в бібліотеках зарубіжних країн і визначено перспективи для подальшого упровадження такої діяльності в Україні.

49. Шуайтянь В. BIG DATA в книжковій індустрії КНР: сучасний стан та перспективи розвитку / Ван Шуайтянь // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2023. – Вип. 64. – С. 95-104. – Бібліогр.: с. 102-103 (13 назв).

Проаналізовано сучасний стан та перспективи розвитку технології Big Data в книжковій індустрії КНР. Узагальнено експертні думки, висловлені протягом 2013–2014 рр. на сторінках видання “China News and Publication News” щодо перспектив впровадження цієї технології в книжкову індустрію, що дозволило сформулювати кілька напрямів, у яких тоді фахівці бачили можливості застосування технології Big Data. Здійснено огляд досвіду впровадження технології Big Data в електронній дистрибуції, бізнес-аналітиці.

Бібліотечна система України. Окремі бібліотеки

50. Белібова Т. Бібліотеки для дітей м. Миколаєва як соціальні центри громади під час воєнних дій / Таїсія Белібова, Ірина Базиленко, Катерина Толокнова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2024. – №1 (35). – С. 2-4.

Розглянуто роботу бібліотек для дітей м. Миколаєва під час повномасштабного вторгнення, які змогли переорієнтувати свою діяльність відповідно до потреб громади та внутрішньо переміщених українців, ставши гуманітарними штабами, волонтерськими та консультаційними центрами, що надавали, навіть, притулок городянам.

51. Білоус В. Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського в умовах війни / Валентина Білоус, Ірина Лапшина // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2024. – №1 (35). – С. 5-8. – Бібліогр.: с. 8 (6 назв).

Висвітлено досвід роботи університетської бібліотеки в реалізації інформаційно-бібліографічних послуг у період воєнного стану. Акцентовано на актуальних напрямках діяльності бібліотеки та визначено основні пріоритети.

52. Заєць О. Бібліотека Самуїла (Миславського): характеристика складу та змісту / Олена Заєць // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 387-405. – Бібліогр.: с. 401-402 (17 назв).

Розглянуто і проаналізовано колекцію українського релігійного діяча, проповідника, дослідника історії Києва, ректора Києво-Могилянської академії за гетьмана Кирила Розумовського, митрополита Київського і Галицького в

1783–1796 рр. Самуїла (Миславського), насамперед звірено наявні на сьогодні книги, що передавалися по смерті митрополита в 1796 р., досліджено їх походження та виявлено тематичні інтереси власника, що є додатковим джерелом знань про його діяльність.

53. Зубко Н. Репрезентація художньої літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. у виданнях Наукового товариства імені Шевченка (за матеріалами цифрової колекції Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника) / Надія Зубко // Бібліотечний вісник. – 2024. – № 1. – С. 54-63. – Бібліогр.: с. 61-62 (17 назв).

Розкрито типо-видову структуру масиву літературно-художніх видань, випущених на матеріально-технічній базі Наукового товариства імені Шевченка у перші два періоди діяльності й репрезентованих у цифровій колекції «Книжкова спадщина Наукового товариства імені Шевченка (1874–1913)» Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника. Для досягнення поставленої мети використано описовий, аналітичний, синтетичний, порівняльний, класифікаційний, історико-книгознавчий та системно-типологічний методи наукового пізнання.

54. Коваль Т. Основні тенденції та концептуальні засади розвитку соціокультурної діяльності наукової бібліотеки / Тетяна Коваль, Лариса Матвійчук, Ірина Прокошина // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – №3 (271). – С. 17-35. – Бібліогр.: с. 31-32 (27 назв).

Висвітлено основні тенденції, специфіку та особливості соціокультурної діяльності наукової бібліотеки та розкрито її новітні форми у системі соціального партнерства – комплексні науково-популяризаційні заходи – на прикладі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

55. Побережна Т. Розширення завдань у діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах воєнного стану в Україні / Тетяна Побережна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 224-235. – Бібліогр.: с. 232-233 (20 назв).

Репрезентовано розширення завдань та збагачення функцій діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах російсько-української війни, що зумовлено зміною пріоритетів у бібліотечній практиці. Аргументовано, що бібліотечна справа в умовах воєнного стану в Україні адаптувалася до нових реалій через впровадження нових напрямів роботи, зорієнтованих на потреби громади і краян, що позитивно вплинуло на імідж бібліотек.

56. Сербін О. Публічні бібліотеки України: інформаційний тил в умовах воєнного стану / Олег Сербін // Бібліотечна планета. – Київ, 2023. – №4 (102). – С. 4-5.

Висвітлено припинення або «тимчасового призупинення» діяльності публічних бібліотек через повномасштабну війну. Водночас деякі із них частково зруйновані або зазнали незначних пошкоджень через артилерійські та ракетні обстріли вже відновили свою роботу після проведення ремонтних робіт, здебільшого за рахунок місцевих бюджетів і волонтерської допомоги. Є бібліотеки які не працюють нині зовсім, насамперед в територіальних громадах Донеччини, Харківщини, Херсонщини. НБУ ім. Ярослава Мудрого і надалі продовжуватиме роботу з дослідження стану і діяльності публічних бібліотек України в умовах російської збройної агресії.

Основні напрями бібліотечної діяльності

57. Бакаєва Г. Стан бібліотек Харківської області в реаліях війни / Ганна Бакаєва // Бібліотечна планета. – Київ, 2024. – №1 (103). – С. 11-15.

Висвітлено стан бібліотек Харківської області у воєнний час. Більшість бібліотек у прикордонних із Белгородською областю громадах перебували в окупації і були зруйнованими, розграбованими, а фонди згоріли. Щодо інших бібліотек, таких як Харківська обласна універсальна наукова бібліотека, Харківська обласна бібліотека для дітей, бібліотеки Первомайської, Богодухівської, Краснокутської та інших громад, то бібліотекарі робили все можливе аби бібліотеки функціонували. Наприклад, Харківська ОУНБ постійно здійснює підвищення кваліфікації бібліотечних працівників : у режимі онлайн проводить вебінари, курси, а бібліотеки громад беруть участь у тренінгах із

надання першої психологічної допомоги, створили пункти незламності, збирають і передають волонтерам гроші і харчові набори для військових. Отже, в умовах постійних обстрілів та бомбардувань Харківщина живе та працює.

58. Дубровіна Л. Гуманітарна допомога європейських партнерів під час воєнного стану і перспективи розвитку цифровізації колекцій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Любов Дубровіна, Юрій Ковтанюк // *Бібліотечний вісник*. – 2024. – № 1. – С. 34-44. – Бібліогр.: с. 42-43 (8 назв).

Висвітлено гуманітарну допомогу донорів та європейських національних бібліотек, що розкривають нові можливості розвитку науково-інформаційного та історико-культурного напрямку Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в умовах цифрових технологій у період воєнного стану.

59. Злигостєв С. Особливості цифровізації та видавничої діяльності у роботі провідних бібліотек України / Сергій Злигостєв // *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. – 2023. – Вип. 67. – С. 293-311. – Бібліогр.: с. 308-309 (11 назв).

Проаналізовано окремі аспекти процесу цифровізації в діяльності провідних університетських бібліотек України: Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Наукової бібліотеки Національного університету "Києво-Могилянська академія". Критеріями, зокрема, передбачено: оцінку функціоналу сайту (візуальне оформлення, зручність у користуванні); налагодженості комунікації з користувачами, активності у соціальних мережах; інформативності сторінок у соціальних мережах; наявності електронних ресурсів та видань; заходів щодо захисту авторського права та дотримання ліцензійних вимог. У дослідженні застосовано методи аналізу, синтезу та узагальнення.

60. Іваненко С. Основні напрями діяльності бібліотеки наукової установи Національної академії наук України в умовах воєнного стану / Світлана Іваненко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 125-138. – Бібліогр.: с. 135-136 (13 назв).

Використано такі підходи наукового пізнання, як об'єктивність та зв'язок теорії і практики, принцип єдності взаємозв'язку із сучасними умовами та методи спостереження, узагальнення, аналізу. Вперше представлено основні напрями діяльності науково-технічної бібліотеки Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України у 2022–2023 рр., репрезентовано особливості роботи книгозбірні в умовах воєнного стану.

61. Кісельова О. Бібліотеки Кіровоградщини: воєнний вимір / Олена Кісельова // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2024. – №1 (35). – С. 9-11.

Проаналізовано роботу бібліотек Кіровоградської області у воєнний час, надано приклади реалізації різноманітних проєктів з партнерами; показано діяльність бібліотек для осіб, що виїхали за кордон; представлено волонтерську діяльність та приклади заходів по залученню коштів для допомоги військовим.

62. Літвак О. Бібліотеки Запорізької області: чи можливий розвиток під час війни? / Олена Літвак // Бібліотечна планета. – Київ, 2024. – №1 (103). – С. 15-17.

Висвітлено розвиток бібліотек на підконтрольній Україні території, які надають користувачам послуги, психологічну та моральну підтримку. Так, Запорізька ОУНБ 1 серпня 2023 р. відкрила дитячий простір «ВООК Ландія», який пропонує різноманітня інтерактивних ігор та розваг, казкові читання, майстер-класи з малювання та творчості, а також пізнавальні заняття. Крім того, було створено літературний канал «Читаю запоєм». У міських та сільських громадах також відбувається розвиток. Бібліотеки беруть участь у конкурсах на отримання гранту, з яких отримують нове обладнання, а ще з

коштів, які виділяє міський бюджет отримують книги. Отже, можна сказати, що розвиток бібліотек під час війни можливий.

63. Побережна Т. Стратегії діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах воєнного стану в Україні: реалії сьогодення та виклики часу / Тетяна Побережна // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 133-141. – Бібліогр.: с. 139 (13 назв).

Репрезентовано оптимальні стратегії діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах воєнного стану в Україні, що спричинене зміною пріоритетів у бібліотечній практиці. Аргументовано, що в умовах російсько-української війни бібліотечна справа України продовжує успішно функціонувати, бібліотека як унікальний соціальний інститут стала осередком консолідації громадян і важливим джерелом достовірної інформації та знань для всіх категорій користувачів.

64. Побережна Т. І. Трансформація діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах воєнного стану / Тетяна Іванівна Побережна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 56-62. – Бібліогр.: с. 61-62 (10 назв).

Репрезентовано основні напрями діяльності публічних бібліотек Поділля в умовах воєнного стану в Україні. Доведено, що сьогодні публічні бібліотеки Поділля – це безоплатні загальнодоступні культурно-освітні заклади, що оперативно забезпечують відкритий доступ до власних фондів, інформації та знань для мешканців громади (від дошкільнят до людей похилого віку та осіб з особливими потребами), також всіх категорій віддалених користувачів, успішно задовольняють виховні, дозвілєві, духовні, інформаційні, освітні, соціалізуючі та інші потреби читачів, намагаються «бути всім для всіх».

65. Пугач Л. Ю. Діяльність публічних бібліотек в умовах трансформацій, викликаних повномасштабною російською військовою агресією / Пугач Любов Юріївна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 28-33. – Бібліогр.: с. 32 (16 назв).

Досліджено та висвітлено діяльність публічних бібліотек, сучасних мультимедійних бібліотечних просторів в умовах цифровізації й адаптації суспільства до вимог сьогодення. Застосовано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, системного та соціокомунікативного підходу. Розкрито процес соціально-комунікаційної взаємодії бібліотек, сучасних мультимедійних просторів і користувачів в умовах сьогодення.

66. Ржечицька С. Сучасний стан і перспективи розвитку бібліотек закладу вищої освіти / Сніжана Ржечицька // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №11 (328). – С. 24-31. – Бібліогр.: с. 29-30 (16 назв).

Розглянуто проблему переформатування бібліотечної справи в напрямі впровадження цифрових інструментів, зумовлену динамікою розвитку системи інформаційно-комунікаційних технологій. Визначено основні вектори стратегічного планування розвитку бібліотечної системи та пріоритетні напрями їх практичного втілення в контексті глобальної цифровізації..

67. Самохіна Ж. Сучасні тенденції застосування віртуальних комунікацій у бібліотеках / Жанна Самохіна // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 183-195. – Бібліогр.: с. 192-193 (13 назв).

Представлено сучасні тенденції розвитку маркетингових інтернет-комунікацій в бібліотечній сфері; обґрунтовано перспективні напрями застосування українськими бібліотеками ефективних новітніх моделей інтернет-маркетингового інструментарію для розширення спектра послуг та інтелектуальних сервісів, форм представлення бібліотечно-інформаційних продуктів; наведено впровадження інтернет-комунікаційного складника стосовно специфіки бібліотечної діяльності на прикладі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

68. Солоіденко Г. Діяльність бібліотек наукових установ НАН України в умовах російсько-української війни / Галина Солоіденко, Тетяна Кулаковська // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 6-11. – Бібліогр.: с. 11 (11 назв).

Статтю присвячено основним напрямам діяльності бібліотек наукових установ Національної академії наук (НАН) України під час війни. Особливу увагу зосереджено на питаннях про стан наукової інфраструктури НАН України, яка зазнала серйозних ушкоджень у ході війни, про збереження і захист бібліотечних фондів, кадрове забезпечення діяльності бібліотек та зміни у системі підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

Формування бібліотечних фондів

69. Антонюк Т. Книгознавчі, бібліотекознавчі та бібліографознавчі здобутки С. О. Сірополка в еміграції: за виданнями з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Тетяна Антонюк, Вікторія Антонова // *Бібліотечний вісник*. – Київ, 2023. – №3 (271). – С. 59-78. – Бібліогр.: с. 75-76 (28 назв).

Оприлюднено видання авторства С. Сірополка з фондів Бібліотеки, що розкривають наукові здобутки вченого з книгознавства та бібліотечно-бібліографічної справи в еміграції упродовж 1920-1959 рр. Наведено конкретні теоретичні й практичні здобутки вченого еміграційного періоду в заявлених напрямках діяльності.

70. Берегельська А. Проблеми збереження та захисту архівів, бібліотечних фондів й інших об'єктів культурної спадщини в умовах війни / Альона Берегельська // *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. – 2023. – Вип. 69. – С. 193-214. – Бібліогр.: с. 210-211 (15 назв).

Розглянуто питання захисту цінних історичних документів та бібліотечних фондів України. На практиці дотримання країнами-підписантами положень Гаазької конвенції 1954 р. висвітлено труднощі стосовно розв'язання цієї проблеми в міжнародному правовому полі. Розглянуто основні тези національної доктрини із захисту культурної спадщини, які були сформовані за під сумками міжнародного форуму «Війна в Україні: битва за культуру».

71. Думанський Н. Робота з бібліотечними та архівними фондами: пошук і збір наукової інформації / Нестор Остапович Думанський // *Бібліотекознавство*.

Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 63-68. – Бібліогр.: с. 67-68 (9 назв).

Проведено аналіз не лише загальних аспектів використання бібліотечних ресурсів, а й методів пошуку наукової інформації. Передбачено також надання конкретних та деталізованих рекомендацій, спрямованих на поліпшення якості та ефективності взаємодії з науковими фондами. Розглянуто актуальні можливості використання бібліотечних ресурсів, враховуючи сучасні вимоги до інформаційних технологій та стандартів комунікацій.

72. Новальська Т. Інформаційний потенціал епістолярної спадщини П. Куліша у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / Тетяна Новальська, Катерина Тімофєєва // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – Київ, 2023. – Вип.12. – С. 10-26. – Бібліогр.: с. 20-22 (54 назви).

Виявлено інформаційний потенціал епістолярної спадщини П. Куліша у фондах Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського шляхом аналізу та встановлення її документного змісту, що дає змогу відтворити ретроспективну інформацію, яка доповнює та розширює уже відомі факти про особистість. Детально проаналізовано наявний документний масив, насамперед листи і телеграми, у вигляді як рукописів, так і копій (зокрема й машинописні статті дослідників П. Куліша), які становлять науковий інтерес для вивчення життєвого і творчого доробку письменника.

73. Ногіна В. Документальна спадщина Анатолія Пивоварова у фондах ОУНБ ім. Д. І. Чижевського (м. Кропивницький) / Валентина Ногіна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2024. – №1 (35). – С. 20-21.

Розглянуто поповнення фондів Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського книгами, документами на електронних і паперових носіях, які за життя зібрав та досліджував історик, краєзнавець, джерелознавець Анатолій Васильович Пивовар.

74. Соколов В. Створення та функціонування кількісної моделі бібліотечного фонду: місце та значення у дослідженні та оптимізації процесів формування, керування та використання фондів / Віктор Соколов // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 20-34. – Бібліогр.: с. 33-34 (71 назва).

Визначено мету, властивості, особливості використання та основні види кількісних моделей бібліотечного фонду. Висвітлено історіографію з питань кількісного моделювання, головні етапи та напрями розвитку кількісних моделей бібліотечного фонду.

75. Солоїденко Г. Збереження бібліотечного фонду – пріоритетний напрям діяльності бібліотек наукових установ НАН України в умовах воєнного часу / Галина Солоїденко, Тетяна Кулаковська // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 261-273. – Бібліогр.: с. 270-271 (12 назв).

Проаналізовано зміни пріоритетів у діяльності бібліотечної мережі НАН України в період війни, головним з яких є збереження та поповнення бібліотечних фондів як бази інформаційного забезпечення наукової діяльності, спрямованої на підвищення обороноздатності, безпеки України, на післявоєнну відбудову і розвиток країни.

76. Співак Л. Друковані видання творів Ольги Кобилянської у фондівій збірці бібліотеки Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького / Людмила Співак // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – № 4 (272). – С. 30-40. – Бібліогр.: с. 38-39 (17 назв).

Представлено творчий доробок української письменниці Ольги Кобилянської, що зберігається у фондах бібліотеки Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького; проведено його детальний аналіз, дано характеристику кожному з друкованих видань, виокремлено особливості графічних деталей та ілюстрацій, з'ясовано їх роль у розкритті змісту, тематики окремих образів літературних творів.

77. Тур О. М. Дигіталізація архівних фондів, музейних та бібліотечних колекцій як чинник збереження національної культурної спадщини України / Оксана Миколаївна Тур, Вікторія Валентинівна Шабуніна, Віктор Іванович Саранча // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 49-56. – Бібліогр.: с. 55-56 (17 назв).

Здійснено аналіз проблем захисту й порятунку об'єктів культури, зокрема визначено роль дигіталізації архівних фондів, музейних і бібліотечних колекцій як чинника збереження національної культурної спадщини. Констатовано, що збереження культурних цінностей, передавання, промоція та розвиток культурної спадщини в Україні сьогодні є питаннями національної безпеки.

Стародруки, рідкісні видання. Колекції, архіви

78. Данильченко І. Електронна персональна колекція "Шевченкіана" Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: особливості організації та змістове наповнення / Ірина Данильченко // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – № 4 (272). – С. 3-15. – Бібліогр.: с. 11-12 (30 назв).

Обґрунтовано історико-культурне значення формування на базі електронних ресурсів наукових бібліотек цифрових колекцій, присвячених видатним постатям. На прикладі функціонуючої персональної колекції "Шевченкіана" узагальнено досвід часткового вирішення проблеми створення в інформаційному просторі зібрання електронної Шевченкіани. Розглянуто механізми організації структурованого загальнодоступного персонального архіву як дієвого інструменту збереження культурної спадщини в умовах воєнного стану.

79. Луговцев Ю. Формування колекцій рідкісних видань та рукописів Бібліотеки Конгресу США / Юрій Луговцев // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2024. – №1 (35). – С. 46-48. – Бібліогр.: с. 48 (9 назв).

Викладено ключові історичні аспекти формування та розвитку колекцій рідкісних видань та рукописів Бібліотеки Конгресу США.

80. Лучка Л. Посвята Харкову: книжкова колекція харківських видань XIX-початку XX ст. у фондах наукової бібліотеки / Людмила Лучка // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, 2023. – №4 (34). – С. 18-19. – Бібліогр.: с. 19 (7 назв).

Проаналізовано колекцію харківських видань XIX- початку XX ст. за тематикою, змістом, хронологічними межами та друкарським оформленням. Висвітлено історичний шлях та доля окремих примірників.

81. Шумілова А. Українське питання в історико-культурній спадщині письменника-патріота І. Нечуя-Левицького: джерелознавчі спостереження (до 185-річчя від дня народження) / Анжела Шумілова // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №12 (329). – С. 22-28. – Бібліогр.: с. 26-27 (20 назв).

Розглянуто роль Івана Семеновича Нечуя-Левицького в історико-культурній спадщині. Розмаїття тем і літературних напрямків, які синтезувала в собі творчість письменника, досі приваблює науковців сьогодні. Метою дослідження є джерелознавчий аналіз творчості видатного письменника-патріота Івана Семеновича Нечуя-Левицького як інформаційний ресурс для подальшого наукового дослідження взаємозв'язку українського питання та політична ситуація в країні, розвиток культури та освіти. В основу методики дослідження покладено загальнонаукові методи (аналіз, синтез, порівняння, опис, деталізація, узагальнення) та спеціально- історичний (історико-джерелознавчий, біографічний).

Інформаційне обслуговування. Сучасні технології в обслуговуванні користувачів

82. Дзира О. Читацьке обличчя спецфонду Центральної наукової бібліотеки Академії наук УРСР кінця 1960–1970-х років / Олеся Дзира // Бібліотечний вісник. – Київ, 2023. – № 4 (272). – С. 16-29. – Бібліогр.: с. 26-27 (29 назв).

Систематизовано дані про читачів відділу спеціального зберігання Центральної наукової бібліотеки Академії наук УРСР кінця 1960–1970-х років, виокремлено напрями їхніх досліджень та з'ясовано особливості формування наукової проблематики. Використано методи аналізу та синтезу; історико-

порівняльний – для характеристики наукових здобутків читачів і зміни їхніх інтересів у різні роки; статистичний – для встановлення кількості читачів та їх відвідувань.

83. Лісова І. Трансформація діяльності бібліотек в умовах карантину: соціологічний вимір / Ірина Лісова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 160-173. – Бібліогр.: с. 170-171 (11 назв).

Проаналізовано соціологічні дослідження, присвячені особливостям діяльності закладів освіти та культури, зокрема бібліотеки, спрямовані на забезпечення користувачів необхідною інформацією та ресурсами, запровадження нових послуг, створення нових можливостей в умовах карантинних обмежень.

84. Лопата О. Трансформація системи обслуговування користувачів іноземними науковими часописами в сучасних умовах / Олена Лопата // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 189-212. – Бібліогр.: с. 204-207 (47 назв).

Розібрано нормативно-правові ініціативи EU, UN та IFLA, націлені на впорядкування відносин та організацію узгоджених дій у бібліотечній галузі за нових реалій. Охарактеризовано поняття «бібліотечний маркетинг». Висвітлено історію формування та специфіку сьогочасної системи обслуговування користувачів іноземними електронними журнальними документами. Проаналізовано функціональний аспект діяльності підрозділу.

85. Туровська Л. Сервіс-орієнтована модель системи обліку користувачів НБУВ / Леся Туровська, Ірина Шевченко // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2024. – №2 (331). – С. 24-31. – Бібліогр.: с. 29-30 (14 назв).

Окреслено шляхи вдосконалення системи статистичного обліку читачів, ініційовано розроблення стратегії наукової бібліотеки з формування та використання статистичних відомостей щодо складу та обліку активної читацької аудиторії.

86. Туровська Л. Сервісно-орієнтована модель бібліотечно-інформаційного обслуговування в умовах воєнного стану / Леся Туровська // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 274-286. – Бібліогр.: с. 283-284 (13 назв).

Розроблено сервісно-орієнтовану модель дистанційного бібліотечно-інформаційного обслуговування; характеристику її структури та визначено її роль в перебудові діяльності наукової бібліотеки в умовах воєнного стану.

Організація електронних бібліотечних ресурсів

87. Горовий В. Електронні інформаційні ресурси в суспільних трансформаціях / Валерій Горовий // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 9-17. – Бібліогр.: с. 15 (6 назв).

Розглянуто якісно нові характерні особливості, яких набула суспільна інформаційна сфера з впровадженням електронних інформаційних технологій. Зростаючі обсяги продукованої суспільством інформації, удосконалення інструментів управління інформаційними потоками, щодалі глибше проникнення нової інформації в соціальну структуру суспільства та розширення доступу до неї дедалі більшої кількості людей відкрили нові можливості в реалізації продуктивних сил суспільства.

88. Іванова М. Бази даних Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Майя Іванова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 266-276. – Бібліогр.: с. 274 (7 назв).

Визначено актуальність формування баз даних під час війни. Розкрито принципи ведення, стан та характеристики баз даних Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського впродовж тридцяти років. Доведено важливість накопичення і збереження інформації в електронній формі в умовах збройної агресії РФ.

89. Цуріна Е. Контентні трансформації інтернет-видання DOU в умовах воєнного стану / Елеонора Цуріна // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2023. – №11 (328). – С. 10-16. – Бібліогр.: с. 15 (11 назв).

Розглянуто результати впливу повномасштабної фази російсько-української війни на контент спеціалізованих медіа на прикладі інтернет-видання для айтійців DOU, обраного як масштабний онлайн-ресурс із потенційною аудиторією в майже 700 тис. зареєстрованих користувачів. Підсумовано, що такі зміни можна розглядати як адаптаційні заходи медіа.

Методичне забезпечення бібліотечної діяльності. Інноваційна діяльність

90. Калюжна Н. М. Використання інноваційних інструментів для підтримки та моніторингу відкритої науки / Наталія Миколаївна Калюжна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №4. – С. 33-41. – Бібліогр.: с. 39-40 (27 назв).

Розглянуто сучасні інструменти, сервіси та застосунки, такі як OpenAlex, BISON, COKI Open Access Dashboard, Journal Tracker Tool, OPTIMETA Plugins та ін., для підтримки практик відкритої наукової комунікації. Встановлено, що вдосконалення відкритої, некомерційної інфраструктури має потенціал для значного пришвидшення переходу на відкриту модель наукової комунікації.

91. Новальська Ю. Методична робота бібліотек України в умовах воєнного стану / Юлія Новальська // Вісник Книжкової палати. – Київ, 2024. – №2 (331). – С. 10-15. – Бібліогр.: с. 13-14 (20 назв).

Статтю присвячено аналізу особливостей методичної діяльності бібліотек України в умовах воєнного стану. Обґрунтовано, що методична робота має науково-прикладний характер, зорієнтована на всі напрями діяльності бібліотеки, сприяє оптимальному впровадженню в бібліотечну практику сучасних сервісів і продуктів, що є результатом збагачення інформаційно-бібліотечного середовища актуальними електронними інформаційними ресурсами

92. Солоіденко Г. Науково-методична діяльність у дослідженнях фахівців та інструктивно-методичних виданнях Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Галина Солоіденко // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 122-136. – Бібліогр.: с. 133-134 (10 назв).

Проаналізовано стан науково-методичної діяльності у працях та дослідженнях вітчизняних науковців. Представлено досвід роботи Національної бібліотеки України В. І. Вернадського, інших національних та наукових бібліотек з розроблення та впровадження нових підходів до визначення механізму оцінювання ефективності науково-методичної роботи. Доведено, що реалізація окреслених завдань потребує удосконалення основних функцій, методів, прийомів і форм бібліотечної роботи шляхом розроблення регламентних документів, надання організаційно-методичної допомоги за всіма напрямками діяльності; вивчення, впровадження і поширення бібліотечного досвіду; підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців.

93. Харчук Н. Функціонування методичної служби головної книгозбірні Волині в умовах війни / Наталія Харчук // Бібліотечна планета. – Київ, 2023. – №4 (102). – С. 13-15.

Розглянуто методичну діяльність Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки в період воєнного стану. Досліджено, що сьогодні публічні бібліотеки працюють здебільшого онлайн, організовують та проводять заходи з підвищення фахового рівня бібліотекарів області на платформах Google Meet та Zoom.

94. Хрущ С. С. Проєктний менеджмент як інструмент ефективного формування інноваційного медіа простору бібліотеки / Світлана Сергіївна Хрущ // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, 2023. – №3. – С. 129-135. – Бібліогр.: с. 134-135 (19 назв).

З'ясовано, що застосування методології проєктного менеджменту в бібліотеках зумовлене інноваційністю, інтегрованістю та складністю завдань, пов'язаних з упровадженням сучасних цифрових технологій, динамічним

зовнішнім середовищем сучасної бібліотеки, необхідністю координації різних видів ресурсів (фінансових, часових, професійних) і дотримання термінів виконання проєкту. Розглянуто та доведено необхідність інтеграції проєктного менеджменту в бібліотечну практику для ефективного формування інноваційного медіапростору в бібліотеках.

Бібліографознавство

95. Головащук А. Наукова спадщина М. І. Туган-Барановського у біографічних та бібліографічних джерелах / Антоніна Головащук // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 243-258. – Бібліогр.: с. 254-255 (18 назв).

Детально проаналізовано історію виходу біографічних і бібліографічних робіт, присвячених М. Туган-Барановському, розглянуто їх зміст, інформаційне наповнення. Окреслено коло бібліографічних документів, які охоплюють інформацію про праці професора М. І. Туган-Барановського, матеріали про його життєвий і творчий шлях. Визначено необхідність створення найповнішої на сьогодні науково-допоміжної бібліографії вченого.

96. Гришина Т. Питання українсько-польських літературних зв'язків у вітчизняній бібліографії початку ХХІ ст. / Тетяна Гришина // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 68. – С. 83-101. – Бібліогр.: с. 95-97 (31 назва).

Узагальнено бібліографічні відомості з питань українсько-польських літературних взаємин, розкрито інформацію про історію літератури, життєвий і творчий шлях польських письменників, діяльність українських літераторів у Польщі. Також введено до наукового обігу інформацію про вітчизняні літературознавчі бібліографічні джерела, що вийшли у 2001–2021 рр.

97. Лоцинська Н. В. Бібліографічна довідкова Сковородіана в незалежній Україні (аналітичний огляд) / Наталія Василівна Лоцинська // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 1 (29). – С. 58-67. – Бібліогр.: с. 65 (16 назв).

Досліджено бібліографічні показники, присвячені Григорію Сковороді, що з'явилися в Українській державі; встановлено їх науково-інформаційну цінність та ергономічність як для науковців, так і для широкого кола нефаківців. Окреслено дослідження чіткими хронологічними рамками – періодом незалежної Української держави.

98. Симоненко Т. Міжнародні бібліографічні бази цитувань у системі науково-інформаційної діяльності / Тетяна Симоненко, Лариса Матвійчук // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 67. – С. 277-292. – Бібліогр.: с. 285-288 (35 назв).

Публікацію присвячено визначенню ролі міжнародних бібліографічних баз цитувань у системі науково-інформаційної діяльності. Розглянуто цифрові сервіси для супроводу наукової діяльності конкурентних баз даних Scopus і Web of Science. Звернено увагу на нові інструменти для відстеження впливу академічних публікацій як альтернативу комерційним показникам.

99. Шумілова А. Відображення наукового доробку Дмитра Івановича Багалія у бібліографічних показниках / Анжела Шумілова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2022. – Вип. 66. – С. 363-380. – Бібліогр.: с. 373-375 (30 назв).

У першій частині статті проаналізовано науковий та бібліографічний доробок Д. І. Багалія: монографії, показники, огляди, рецензії, списки літератури. Відображено вагомий внесок ученого у розвиток української науково-допоміжної бібліографії. У другій частині репрезентовано комплекс наукових та бібліографічних джерел, які складником фондів Національної бібліотеки України імені В. Вернадського. Проаналізовано персональні бібліографічні показники академіка Дмитра Багалія. Окреслено перспективу формування найповнішої на сьогоднішній день наукової бібліографії вченого.

Книгознавство

100. Закірова С. Українська книга закордоном: оновлення ролі та завдань в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну / Світлана

Закірова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 69. – С. 73-87. – Бібліогр.: с. 82-83 (18 назв).

Проаналізовано нові завдання і функції української книги, що представлена за кордоном, для українських біженців та іноземних громадян, досліджено роль книги як інструмента культурної дипломатії. Книги сприяють навчанню і вихованню дітей, формують українську самосвідомість та ідентичність, сприяють психологічному розвантаженню й подоланню стресового стану в умовах вимушеної міграції.

101. Маркова В. А. Сучасний стан українського книгознавства: перспективи подолання кризового стану / В. А. Маркова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2023. – Вип. 64. – С. 76-83. – Бібліогр.: с. 83 (8 назв).

Проаналізовано нинішнє положення українського книгознавства та намічено перспективи виходу із кризового стану. Розглянуто статус сучасного книгознавства як наукової та навчальної дисципліни. Запропоновано такі заходи: перегляд об'єкта книгознавства; розширення поля наукових досліджень книгознавства завдяки «поверненню» постатей автора і читача; розгляд книжкової комунікації та тих процесів, які в ній відбуваються, в умовах нової комунікативної реальності в цілісності та взаємозв'язку, без розривання її на окремі галузі; паралельне використання як синхронії, так і діахронії під час аналізу процесів, що нині відбуваються у книжковій індустрії.

102. Рубан А. Методи підтримки й розвитку читання: досвід бібліотек України / Алла Рубан // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – 2023. – Вип. 69. – С. 169-192. – Бібліогр.: с. 187-188 (20 назв).

Відображено різноманіття сучасних методів просування книжки й читання, що їх впроваджують у свою діяльність бібліотекарі. Акцентовано увагу на тому, що методи й форми промоції книжки за останні кілька років істотно змінилися, адже сучасна молода людина насамперед є споживачем комп'ютерних продуктів, особистістю, орієнтованою швидше на сприйняття віртуальної, а не вербальної інформації. Вона краще сприймає інформацію, яку

подають яскраво, динамічно, стисло, тому бібліотекарі ведуть активний пошук нестандартних форм, використовуючи в традиційній роботі нові ідеї.

103. Соколов В. Ю. Книгознавчі дослідження в національних бібліотеках України у 2016-2020 рр.: зведений аналіз / Віктор Юрійович Соколов // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2023. – Вип. 2 (30). – С. 37-69. – Бібліогр.: с. 57-62 (89 назв).

Узагальнено та висвітлено стан та напрями розвитку книгознавчих досліджень на прикладі характеристики вивчення книги в окремих зазначених установах у 2016–2020 рр. З'ясовано місце і значення книгознавчих досліджень у вивченні та популяризації спеціалізованих фондів національних бібліотек, а також у підготовці відповідних матеріалів до Державного реєстру Національного культурного надбання. Розкрито тематику, особливості проведення й організації книгознавчих студій у досліджуваних бібліотечних установах.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Александрова Г. 35

Антонова В. 69

Антонюк О. Ю. 22

Антонюк Т. 69

Багалій Д. (99)

Базиленко І. 50

Бакаєва Г. 57

Безпала Г. 19

Белібова Т. 50

Берегельська А. 70

Білоус В. 51

Бойко П. О. 21

Бугайова О. І. 23

Варенко В. М. 6

Василенко О. 1

Вовк Н. С. 20

Годлюк А. 14

Головач Н. М. 24

Головащук А. 95

Горовий В. 87

Гранчак Т. 2

Григоревська О. 40

Гришина Т. 96

Данильченко І. 78

Дейнека Я. 41

Дем'янюк Л. 31

Дзира О. 82

Дробязко Н. 32

Дубас Т. 42

Дубровіна Л. 58

Думанський Н. 71

Еппель В. (33)

Заєць О. 52

Заїка В. 9

Закірова С. 100

Збанацька О. М. 25

Злигостєв С. 59

Зубко Н. 53

Іваненко С. 60

Іванова М. 15, 88

Івашкевич О. 7

Ільганаєва В. 26

Казакова Н. 33

Калюжна Н. М. 90

Квітко Т. 34

Кісельова О. 61

Клименко О. 3, 4, 27

Кобилянська О. (76)

Коваль Т. 54

Ковтанюк Ю. 58

Колеко М. 16

Колоскова Г. 5
Кравець Л. 8
Кравець Р. Б. 21
Кудлай В. О. 28
Кузнєцов О. 9
Кулаковська Т. 68, 75
Куліш П. (72)
Кунанець Н. Е. 12

Лапшина І. 51
Левченко В. В. 36, 37
Лісова І. 83
Літвак О. 62
Ломачинський Б. Г. 10
Лопата О. 84
Лощинська Н. В. 97
Луговцев Ю. 79
Лучка Л. 80

Макарова О. І. 11
Маркова В. А. 101
Марковець О. В. 21
Матвійшин Я. 39
Матвійчук Л. 54, 98
Мильченко Л. 43
Миславський С. (52)
Михайлова А. 5
Мурашко О. С. 36, 37

Нечуй-Левицький І. С. (81)
Новальська Т. 72

Новальська Ю. 91
Ногіна В. 73
Онищук М. 17
Орлик П. (32)
Орловський В. (47)

Петрова І. О. 28
Петрунь Ф. Є. (37)
Пивовар А. В. (73)
Побережна Т. 63
Побережна Т. І. 64
Побережна Т. 55
Потіха З. 44
Прокопенко Л. 29
Прокошина І. 54
Пугач Л. Ю. 65

Ржеуський А. В. 12
Ржечицька С. 66
Романишин Ю. Л. 18
Рубан А. 102

Самохіна Ж. 30, 67
Саранча В. І. 77
Сербін О. 56
Сєдих В. 38
Симоненко Т. 98
Сірополк С. (69)
Сісіна Л. 45
Сковорода Г. (97)

Соколов В. 74, 103

Сокур О. 3, 4, 27

Соляник А. 38

Співак Л. 76

Спіріна С. 46

Стогній О. Б. (38)

Стороженко М. І. (35)

Стрішенець Н. 47

Супронюк О. 33

Татарінова Л. 17

Тімофєєва К. 72

Толокнова К. 50

Туган-Барановський М. І. (95)

Тур О. М. 77

Туровська Л. 85, 86

Урбанський В. (39)

Солоіденко Г. 68, 75, 92

Харчук Н. 93

Хрущ С. С. 94

Цілина М. 48

Цуріна Е. 89

Чумак Є. 13

Шабуніна В. В. 77

Шевченко І. 85

Шевченко Т. (47)

Штих А. Т. 18

Шуайтянь В. 49

Шумілова А. 81, 99

Якубова Т. 39

ПОКАЖЧИК БІБЛІОТЕК

Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського 51

Бібліотека гетьмана Пилипа Орлика 32

Бібліотека для дітей м. Миколаєва 50

Бібліотека Конгресу США 79

Бібліотека науковця Веніаміна Еппеля 33

Бібліотека Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького 76

Бібліотека Самуїла (Миславського) 52

Бібліотека Ягеллонського університету 42

Британська бібліотека 47

Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека імені Олени Пчілки 93

Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека 62

Королівська бібліотека Бельгії 40

Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника 39, 53

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка 59

Наукова бібліотека Львівського національного університету імені І. Франка 39

Наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія" 33, 59

Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова 36

Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" 59

Науково-технічна бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона 60

Національна бібліотека імені Оссолінських 42

Національна бібліотека Польщі 42

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського 54, 58, 67, 69, 72, 78,
88, 92, 99

Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського 73

Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва 34

Харківська обласна бібліотека для дітей 57

Харківська обласна універсальна наукова бібліотека 57